

Aktiviteter våren 2011 SeniorNet Kungsholmen

2011-05-10 Bildbehandling med Picasa i samspel med Photoshop Elements

Birgitta Jonssons rapporter

(öppnas i eget fönster, pdf-filer)

[1. Allmänt](#)

[2. Picasa](#)

[3. Redigera i Picasa](#)

[4. E-post, album och webbalbum](#)

[5. Picasa lathund](#)

[6. Sammanfattning](#)

2011-04-26 Betala, beställa biljetter och sälja över nätet. Hur gör man det säkert? Björn Eriksson

Personlig Identifiering

I det ”vanliga livet” legitimerar Du dig med t.ex. körkort, pass, ID-kort men inte med vadå?

I ”dator livet” legitimerar Du dig med e-legitimation som utfärdas av banker och Telia. Krav är svenskt personnummer och att Du är mantalsskriven i Sverige. Legitimationen kommer som fil eller som smartcard. Filen kan förvaras i datorn eller på USB-minne. För smartcard krävs en kortläsare.

HTTPs

HTTP står för Hyper Text Transfer Protocol. HTTPs är en kombination av HTTP men med TLS/SSL för att skapa en säker och krypterad förbindelse (över ett osäkert nätverk) För att sända och ta emot data över Internet kopplas in-och utdatakanal (Sockets) med Portnummer och IP-adress.

Några standardiserade applikationsportar är:

21: File Transfer Protocol (FTP)

25: Simple Mail Transfer Protocol (SMTP) (mail mellan servrar)

80: Hypertext Transfer Protocol (HTTP) used in the World Wide Web

443: HTTPs with Transport Layer Security or Secure Sockets Layer

För att en server ska kunna hantera trafik via HTTPs krävs certifikat. Certifikatet ska för att vara säkert vara giltigt och verifierat av auktoriserad utfärdare. Du måste lita på att din Webbläsare och den server som Din webläsare visar.

Etablering av HTTPs-förbindelse

1. Login etc.....
2. Klienten sänder till servern
3. Servern meddelar vilka krypteringar som stöds
4. Browsern meddelar sin metod

5. Servern sänder sitt certifikat
6. Browsern accepterar
7. Förbindelsen upprättas

Några råd

1. Var inte lättsinnig. Kamelpiss och saltvatten
2. Metod efter säkerhetsbehov
3. Betala inte i förskott
4. Skicka inte varor innan Du fått betalt
5. Skriv avtal
6. Begär kvitto
7. Använd pålitlig 3:e part för transaktionerna t.ex. <https://www.payson.se/>
8. Postförskott osäkert (köp inte ”hushållspappersrulle”)
9. Var försiktig med att lämna ut kort- och banknummer
10. Behåll dina lösenord för dig själv
11. Blocket och andra köp/säljsidor frågar aldrig efter kortnummer eller lösenord eller refererar till läkar för betalning
12. Se upp om det låter för bra
13. Låt dig inte påverkas av stress (t.ex. ”bara idag” ”annan köpare på gång”)
14. Begränsa summan på betalkortet

Information från Nordea och SEB

[Nordea](#)
[SEB](#)

2011-04-12 Frågor från våra medlemmar samt Skype och Youtube. SNK.

Willy Jäger presenterade

[Se bildspel om sociala medier](#)

Plockat från www.seniorsurf.se bl a sammanställt av Anita Rissler

Twitter

(av engelskan – kvitter, kvittra) är en social nätverkssida och mikroblogg som möjliggör för användare att uppdatera sin webbdagbok och läsa andras uppdateringar (betecknas tweets), vilka består av textinlägg om högst 140 tecken. www.twitter.com/

Facebook

är en nätgemenskap som grundades 4 februari 2004 av studenten Mark Zuckerberg. 2009 uppskattades att sidan hade över 200 miljoner medlemmar världen över och växer snabbast av alla sociala nätverk och communities - i juli 2010 över 500 miljoner.

www.facebook.com/youtube/

YouTube

är en webbplats med videoklipp som har laddats upp av dess användare. Webbplatsen öppnades 2005. Under 2008 infördes en svensk version av webbplatsen. www.youtube.se/

Wikipedia

är ett flerspråkigt webbaserat uppslagsverk med fritt och öppet innehåll som utvecklas av sina användare. Wikipedia drivs av den icke vinstinriktade stiftelsen Wikimedia Foundation med stöd av privata donatorer. Projektet bygger på programvaran Mediawiki, som är uteslutande fri och har öppen källkod.

Det finns i dag runt 250 språkversioner av Wikipedia tillgängliga. Av dessa har 28 språkversioner fler än 100 000 artiklar, varav den största är den engelskspråkiga med över 3 miljoner artiklar. www.wikipedia.se/

Google

Inc är ett amerikanskt internetföretag grundat 1998 av Larry Page och Sergey Brin. Företaget är mest känt för söktjänsten med samma namn. Googles söktjänst är världens i särklass mest använda. Företaget tillhandahåller flera andra tjänster, till exempel Google Bilder, Google Nyheter, Google Grupper, Google Bloggsök, Gmail, Google Earth och Google Analytics. Söktjänsten fick spridning sedan tidigare marknadsledaren. www.google.se/

Snabel-a

är en vanlig svensk benämning på tecknet @, vilket framför allt används i e-postadresser för att skilja mottagarens namn från domänadressen.

Hotmail

egentligen MSN Hotmail, är en e-posttjänst på webben som tillhandahålls av MSN. Ursprungligen var Hotmail en amerikansk leverantör av webbaserade e-posttjänster. Företaget grundades av indiern Sabeer Bhatia. Hotmail blev uppköpt av Microsoft i december 1997 och tjänsten bytte i samband med detta namn till MSN Hotmail.

Sociala medier

betecknar aktiviteter som kombinerar teknologi, social interaktion och användargenererat innehåll. Det kan ta sig uttryck i Internetforum, communities, bloggar, wikier, gruppvara, poddradio och artikelkommentarer. Termen används ofta som slagord för sådana tjänster.

Blogg

är en blogg är en webbsida som vanligtvis drivs av en eller flera individer där innehållet uppdateras i omvärd kronologisk ordning. Karaktärsmissigt finns det många olika bloggar då de inte är låsta innehållsmässigt utan kan vara allmängiltiga eller nischade i sin natur. De kan även vara av personlig karaktär eller kommersiella som företagsbloggar. En kollektiv benämning på bloggar som i nätverk är bloggofären.

SMS

Short Message Service, är en tjänst för korta textmeddelanden som sänds mellan mobiltelefoner eller från dator till mobiltelefon. Ett meddelande kan av tekniska skäl bestå av max 160 tecken, men telefonen kan själv dela upp längre texter i flera SMS som den mottagande telefonen sedan sammanfogar till en helhet igen. SMS är ett populärt forum för smileys och förkortningar, just på grund av begränsningen i antal tecken.

Skype

är ett företag verksamt inom området Internetbaserad kommunikation, främst IP-telefoni - en överföring av röstsamtal och dylikt via datornätverk baserade på internetprotokollet. Till skillnad från traditionell telefoni sker överföringen uppdelad i datapaket.

Chatta

innebär ett snabbt utbyte av korta textmeddelanden, vanligen via Internet. Ordet kommer från engelskan och betyder ungefär snacka, småprata. Att chatta betyder att man skriver till varandra online, vilket påminner om att sitta och prata. Det man skriver kan läsas med en liten fördröjning på upp till ett fåtal sekunder. Programvaran möjliggör sparande av konversationen, men på de flesta chattforum arkiveras inläggen inte. chat.passagen.se/

Community

är en social nätverkstjänst, sociala medier, en nätgemenskap eller en nätmötesplats. Community kan se olika ut beroende på målgrupp, syfte och skapare. På ett **webbcommunity** kan man bli medlem gratis eller mot betalning. Ett huvudsyfte för de flesta nätgemenskaper är att komma i kontakt med likasinnade. På många communityn får man en egen liten minisajt med gästbok och dagbok. Ofta finns det också diskussionsforum och ibland chatt, och vanligen kan man också se vilka andra personer som är inloggade och besöker sidan. Ett exempel är Messenger

Källa: www.wikipedia.se

2011-03-15 Datorer och brott - spåren finns kvar i datorn. Roland Frenzel.

Hot mot våra datorer [Se bildspel/film](#)

Roland Frenzel har arbetat med de här frågorna hos polisen sedan 1964. För en fullsatt salong på Kungsholmens bibliotek berättade han hur datorutvecklingen sett ut inom den svenska polisen och hur de grundläggande principerna kring datamedia är uppbyggda, hur informationen lagras och vad som händer när man "tar bort" information på datamedia. Vi fick en snabb historik över hur utvecklingen varit då det gäller datorer, lagringsmedia etc. Och ett hum om hur data lagras paketvis i sektorer, med information i början och slutet på varje "paket" som finjusterar läshastighet, gör viss kontroll av innehållet m m - och däremellan innehåller själva informationen. Detta sätt att lagra/läsa data har i princip behållits på alla elektroniska medier (dvs allt utom CD/DVD/BlueRay-skivor). När man tar bort en fil hamnar den oftast i papperskorgen och kan återställas därifrån. När man tömmer papperskorgen markeras den borttagna filens "paket" som lediga för ny inskrivning, men den gamla informationen finns kvar (med ändrat filnamn) tills det verkligen sker en överskrivning. Detta medför att det är lätt att vaska fram gamla borttagna filer, i vart fall om de tagits bort nyligen.

Även efter överskrivning kan det gå att läsa den gamla informationen, men då krävs det kvalificerad (och dyrbar) utrustning. Som privatperson kan man räkna med att en överskrivning av hela hårddisken ger tillräcklig säkerhet när man gör sig av med en dator. Även en fullständig omformatering kan duga, däremot inte en snabbformatering, då tas paketens etiketter bort, men inte innehållet. Roland gav en övertygande demonstration av hur man lätt kan hitta gamla "kastade" filer på en USB-pinne och han nyttjade då ett gratisprogram som heter Recuva (kan t ex hämtas här: http://www.filehippo.com/download_recuva). Det programmet behöver inte installeras i datorn utan kan köras från t ex USB-pinne och det hittar de flesta kastade filer på ett lagringsmedium. Kan vara bra att ha när man lyckats kasta något som man vill återfinna. Vill man i stället ha ett program som tar bort informationsspåren från t ex en hårddiskpartition så finns det gratisvarianter t ex på <http://www.killdisk.com> eller på <http://eraser.heidi.ie> För polisen är det förstås viktigt att kunna plocka fram information från kameror, hårddiskar etc som tillhör misstänkta personer. Några konkreta exempel på när så skett med framgång redovisade Roland också.

2011-02-15 Wikipedia - vår egen uppslagsbok. Anders Wennersten.

Anders Wennersten berättade för oss om Wikipedia. Han hör själv till de mest aktiva inom Wikipedianätverket, har bildat stödföreningar både i Sverige och andra länder och har granskat ca 80000 nya Wikipediaartiklar. Wikipedia har på tio år blivit nr 7 bland världens mest besökta webbplatser. Den nyttjas av alla svenska högstadie- och gymnasieelever - och av många journalister. Totalt räknar man med att Wikipedia i Sverige har ca 3 miljoner läsare. En promille av dessa (dvs ca 3000 personer) bidrar med material, och 300 personer kan räknas till de verkligt aktiva inom verksamheten. Som användare av uppslagsverket måste man vara källkritisk. Vem som helst kan lägga till och ändra uppgifterna i Wikipedia och det förekommer en hel del "klotter". Men felaktigheter eller "klotter" blir nästan alltid snabbt upptäckta och korrigerade och i svårare fall blockeras klottraren (som förstås dock kan börja agera igen under annat namn).

Utöver den artikel som finns i ett ämne kan man också nyttja en separat bilddatabas, och om man söker en plats får man också dess koordinater och kan hitta på kartan. Korsreferenser i form av länkar finns överallt och källhänvisningarna är många (och nödvändiga om artikeln ska leva vidare). Man kan delta i diskussioner som pågår kring artiklar eller detaljer i dem och man kan granska en artikels historik - alla ändringar finns bokförda och alla tidigare versioner finns bevarade.

Vem som helst kan öppna ett eget konto i Wikipedia och därmed få tillgång till ytterligare möjligheter. Öppenheten och möjligheten för alla att skriva bygger på grundtesen att de allra flesta ändringar och tillägg sker i ärligt syfte och god tro. Men utöver klotter måste man också bevaka så att inte otillbörlig reklam smyger sig in. Det råder nolltolerans mot personangrepp och integritetskränkande uppgifter. Man undviker att konkurrera med nyhetsmedia - det behövs perspektiv för att en artikel ska bli objektiv. Och man tar bara in artiklar om offentliga personer. Som artikelförfattare måste man finna sig i att andra ändrar i vad man skrivit, och det kan ibland leda till livliga diskussioner.

Tekniken att skriva artiklar kräver lite övning, men inte värre än att komma underfund med program som t ex Word. Den som är intresserad kan anmäla sig till klubbstyrelsen, eventuellt kommer en Wikipedia-grupp att bildas tillsammans med några från Kungsholmen.

Allt arbete med Wikipedia sker ideellt av många kunniga och engagerade människor och

medel för att finansiera erforderliga servrar etc samlas in i form av gåvor. I sanning ett imponerande projekt.

2011-02-01 Om Iphone, Ipad och smarta mobiler. Sebastian från Expert Marieberg.

Det finns tre typer av mjukvara i de moderna mobilerna och läsplattorna.

Den äldsta är *Symbian* i Nokia-mobiler. Mera inriktad på företag och nyttoanvändning, och är bäst anpassat för t ex synskadade. *Android* är Googles programvara som används i läsplattor och mobiler och även kommer i TV. *Iphone* operativsystem slutligen, i Ipad, är Apples programvara, finns bara i deras egna produkter.

Surfplattor är c 7 tum, Ipad 10 tum. Man kan läsa böcker och surfa med dem, om man vill använda dem som mobil också finns det headset att ha till. De finns av varierande kvalitet och pris t ex 1 500 (Kendo) 4 000 (Huawei) eller 6 500 (Samsung Galaxy). Ipad är Apples surfplatta, den kräver trådlöst nätverk för surfning och hör till den dyra kategorin.

Surfabonnemang kan fås för 89kr/mån (2 Mb, det räcker). Bra täckning i Stockholm, framför allt Kungsholmen!, har 3 både för läsplatta och mobil.

När man köper en läsplatta eller smart mobil får man med en viss grundprogramvara. Man kompletterar den med appar (applikationer) som gör att man kan använda mobilen för sina egna intressen. De finns både för nytta och nöje tex surf och e-post, GPS, musik, foton, ordbehandling och datorspel. Det finns också appar för Youtube, Facebook och Twitter. Ibland kostar appar en lite summa som man sedan kan utnyttja obegränsad tid, man kan ladda ner dem via Market eller Appstore.. Apples appar är dyrast. Man bör ha film som skyddar över displayen och gummiskal mot stötar.

Batteritiden brukar räcka minst över dagen, men kortas t ex om man ser på film. Filmer kan läggas in från DVD eller t ex med nedladdningsprogram (Voddler för film, Spotify för musik).

Det finns adapter att köpa för USB-anslutning.

Nokia är en bra mobil för oss pensionärer. Sebastian rekommenderar [Nokia N8](#) som kostar ca 4 290 på Expert när jag skriver detta. Den är välgjord och har bra batteritid för att vara mobil, bra kamera och 3,5-tumsskärm.

Om man vill ha en större skärm finns HTC den kostar c 2 000 mer. Om man redan har en mobil kan man kolla om det går att uppgradera programvaran. Man kan också flytta sitt Simkort från en gammal mobil och behålla sitt telefonnummer.

Om du undrar över detta eller vill veta mer så fråga Sebastian Wivallius på Expert Marieberg, Rålambsvägen 9.

Du som vill veta vilken operatör som funkar bäst hemma hos dig kan låna modem på Expert och testa.

2011-01-18 Datorer och datorunderhåll. Tips av *M Henri Day*

De program Henri rekommenderar hittar du på sidan [Bra gratisprogram](#)

Till att börja med ska du alltid be att få med en återställningsskiva när du köper dator så att du kan återställa den, dvs ominstallera operativsystemet, efter en krasch eller om datorn blivit allvarligt förlångsammad efter flera års användning. Om du inte kan få en sådan skiva utan att tvingas betala 200-300 kr för den bör du snarast möjligt följa datorns uppmaningar att göra återställningsskivor. För detta krävs ett antal CD- eller DVD-skivor, datorn talar om hur många som behövs. Återställningsprogram kan också läggas på en extern hårddisk eller ett flashminne, men det kan vara svårare för nybörjaren att få datorn att starta från dessa.

Städa maskinen

Datorn bör dammsugas utanpå och, i fallet bordsdator, gärna också inuti då och då (stäng av datorn och dra ur nätströmskontakten först, dammsug försiktigt och med ett plastmunstycke för att undvika en urladdning av statisk elektricitet). (För en bildserie som visar just hur äckligt det kan bli i en ostädad dator, klicka [HÄR](#) (texten på engelska men bilderna talar för sig själva.) Torka av skärmen med en fuktad microfiberduk.

Städa programinnehållet

För att inte datorn ska utsättas för onödiga risker ska den vara inställd på automatiska uppdateringar av Windows och andra Microsoft program. Dessa består till största delen av programändringar som försvårar för virus, trojaner, spioner m.m. att ta sig in, s k »säkerhetsuppdateringar«. Installera alla uppdateringar som betecknas som »Viktiga« och följ anvisningarna du får av datorn. Av samma anledning ska du uppdatera Adobe Reader, Java, osv när du uppmanas till det. Om du är osäker på vilken version av ett program du har kan du ofta hitta informationen i »Om [produktnamn]« under »Hjälp« i programmets menyrad.

Antivirusprogram

Du ska ha ett heltäckande antivirusprogram - det finns flera bra gratisprogram (men kom ihåg att man endast kan ha ett antivirusprogram installerat åt gången!)

Städprogram

Det är också lämpligt att installera och använda program för att rensa bort onödiga filer som inte används av datorn. Exempel på sådana program är ATF-Cleaner, som rensar tempfiler, och Revo Uninstallers skräpfilsrensingsverktyg.

Defragmentering

Slutligen bör du då och då (t ex när du installerat ny programvara eller uppdaterat Windows) defragmentera hårddisken. Genom att innehållet i programfiler då läggs på hårddisksektorer som ligger intill varandra arbetar datorn snabbare och smidigare. Auslogics Disk Defrag är ett exempel på snabbt och effektivt gratis defragmenteringsprogram.